

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25CoP/57/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2115224271
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Valentová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2115224271.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Martina Valentová a sudkýň: JUDr. Ľubica Spálová a Mgr. Lucia Mizerová, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: M. C., nar. XX.X.XXXX, adresa ako matka, v konaní zastúpené procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, dieťa rodičov - matky: Ing. F. C., nar. XX.X.XXXX, adresa K., U. U. XXXX/XX, zastúpenej spoločnosťou: NIKU & partners, s.r.o., so sídlom Bratislava, Prokopa Veľkého 51, IČO: 36 866 008 a otca: Ing. F. C., nar. XX.X.XXXX, adresa C., K. XXX/XX, zastúpeného advokátom: JUDr. Miloš Chrenko, so sídlom Trnava, Hlavná 25, za účasti Komisára pre deti, so sídlom Bratislava, Odborárske námestie 3, IČO: 50 159 399, o návrhu otca na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností, o uloženie výchovného opatrenia, na odvolanie matky proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 8P/84/2015-397 zo dňa 7.6.2018 v spojení s opravnými uzneseniami Okresného súdu Trnava č. k. 8P/84/2015-449 zo dňa 4.4.2019 a č. k. 8P/84/2015-460 zo dňa 27.6.2019 - voči výroku II. o uložení výchovného opatrenia maloletej a výroku III. o nariadení dohľadu nad výchovou maloletej, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. m e n í tak, že maloletej ukladá výchovné opatrenie, a to aby sa podrobila odbornému poradenstvu a spolupracovala s organizáciou Spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar, so sídlom Bratislava, Ševčenkova 21, IČO: 173 165 37, po dobu nasledujúcich 6 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia v rozsahu 6 hodín mesačne podľa určenia organizácie Spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar za účelom zlepšenia vzťahu maloletej s otcom a prípravy maloletej na asistované stretnutia s otcom.

II. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku III., ktorým nariadil nad výchovou maloletej dohľad r u š í .

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. uložil rodičom maloletej výchovné opatrenie, a to aby sa podrobili rodičovskej terapii a poradenstvu a spolupracovali s organizáciou Spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar, a to v pravidelných intervaloch podľa pokynov strediska po dobu nasledujúcich 6 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia v počte minimálne 8 hodín mesačne, za účelom obnovenia rodičovských zručností a kompetencií, s cieľom zabezpečenia obnovenia stretávania otca s maloletou. Výrokom II. uložil maloletej výchovné opatrenie, a to aby sa podrobila odbornému poradenstvu a spolupracovala s organizáciou Spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar, a to v pravidelných intervaloch podľa pokynov strediska po dobu nasledujúcich 6 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia počnúc septembrom 2018 v počte 6 hodín mesačne podľa určenia organizácie Spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar za účelom zlepšenia vzťahu maloletej s otcom a prípravy maloletej na asistované stretnutia s otcom. Výrokom III. nariadil

nad výchovou maloletej dohľad. Výrokom IV. návrh otca na zmenu zverenia zamietol. Výrokom V. návrh matky na zákaz styku otca s maloletým dieťaťom zamietol. Výrokom VI. rozhodol, že styk otca s maloletou neupravuje. Výrokom VII. zmenil rozsudok Okresného súdu Piešťany č. k. 8C/236/2010-496 zo dňa 20.06.2014 v časti úpravy styku otca s maloletou. Výrokom VIII. Ing. F. C., nar. XX.X.XXXX, uložil povinnosť zaplatiť znalkyni PhDr. Marte Halašovej náhradu znalečného vo výške 286,08 Eur v lehote 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku. Výrokom IX. Ing. F. C., nar. XX.X.XXXX, uložil povinnosť zaplatiť znalkyni PhDr. Marte Halašovej náhradu znalečného vo výške 286,08 Eur v lehote 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku. Výrokom X. žiadnemu z účastníkov konania nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Rozhodnutie súd odôvodnil právne aplikáciou § 24 ods. 1 až 4, § 26, § 28 ods. 1, 2, § 30 ods. 1, § 37 ods. 1 až 4, 7,8 zákona č. 36/2005 Z. z. Zákona o rodine, čl. 41 ods. 4 Ústavy SR, čl. 3 ods. 1 a čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa ako i § 2 ods. 1, § 52, § 57, § 58 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP), § 232 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP).

3. Súd prvej inštancie vecne argumentoval tým, že v konaní vedenom pod sp. zn. 8P/84/2015 sa matka domáhala nariadenia predbežného opatrenia, ktorým by súd zakázal styk otca s maloletou. V konaní vedenom pod sp. zn. 11P/79/2015 sa otec domáhal zverenia maloletej do jeho osobnej starostlivosti, určenia výživného matke 180,- Eur mesačne a úpravy styku s maloletou. Zároveň sa návrhom domáhal nariadenia predbežného opatrenia, na základe ktorého by bol oprávnený stretávať sa s maloletou každú stredu v čase od 15:00 hod. do 18:00 hod. na referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Trnave za účasti psychológa, pričom matka maloletej je povinná maloletú odovzdať poverenému zamestnancovi Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Trnave v určenom čase a otec je povinný maloletú v určenom čase matke na uvedenom úrade odovzdať. Súd uznesením č. k. 11P/79/2015-41 zo dňa 13.10.2015 spojil konanie sp. zn. 8P/84/2015 a konanie sp. zn. 11P/79/2015 do jedného konania, ďalej vedeného pod sp. zn. 8P/84/2015. O oboch návrhoch na nariadenie predbežného opatrenia súd rozhodol tak, že oba návrhy ako matky, tak i otca zamietol. Súčasne uložil rodičom výchovné opatrenie, aby sa podrobili odbornému poradenstvu na Úrade práce sociálnych vecí a rodiny Trnava (ďalej len „UPSVR“) na Referáte poradensko-psychologických služieb. Z rozsudku Okresného súdu Piešťany č. k. 8C/236/2010-76 zo dňa 7.6.2011 ďalej zistil, že manželstvo rodičov bolo právoplatne rozvedené dňa 28.6.2011 a maloletá bola zverená na čas po rozvoде do osobnej starostlivosti odporkyne (matky). Z rozsudku Okresného súdu Piešťany č. k. 8C/236/2010-496 zo dňa 20.6.2014 vyplýva, že súd schválil rodičovskú dohodu v časti výživného a úpravy styku (právoplatné dňa 1.7.2014).

4. Súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania zistil, že momentálne neexistuje vzťah medzi otcom a maloletou v pozitívnom zmysle zo strany maloletej, reálne sa otec s dcérou stretávať nemôže, čo plynie z reálneho priebehu stretávania, preto súd dospel k záveru, že nemôže vyhovieť návrhu otca na zmenu zverenia. Podporne i z obsahu znaleckého posudku, ako aj vyjadrenia znalca, plynie, že nie sú splnené podmienky na takéto rozhodnutie, nakoľko to nie je v záujme maloletej, a preto rozhodol tak, že návrh otca na zmenu zverenia, ktorý bol pôvodne podaný pod sp. zn. 11P/79/2015 zamietol ako nedôvodný. Súd súčasne zamietol aj návrh matky na zákaz styku otca s maloletou, nakoľko má za to, že nie je na to dôvod. Otec sa nedopustil takého konania, ktoré by uvedené odôvodňovalo, pričom takýto zákaz by bol neodôvodneným zásahom do jeho rodičovských práv a povinností, pričom samotný otec momentálne styk nerealizuje a netrvá na ňom, pričom vyslovene postupuje len v súlade s odporúčaniami odborníkov. Súd však vzhľadom na vzniknutú situáciu, kedy sa otec objektívne nemôže stretávať s dcérou, lebo by to ešte viac zhoršilo súčasný stav a jeho vzťah s dcérou, ktorý je potrebný budovať za odbornej pomoci, rozhodol tak, že styk otca s maloletou neupravil a súčasne zmenil ostatné rozhodnutie o úprave stretávania otca s maloletou dcérou a to rozsudok Okresného súdu Piešťany č. k. 8C/236/2010-496 zo dňa 20.6.2014. Súd styk otca neupravil, aby otec v prípade zmeny pomerov na strane maloletej mohol realizovať stretnutia s dcérou. Súd má za to, že vzniknutá situácia potrebuje reálne riešenie v podobe úpravy rodinných pomerov otca, matky a maloletej, a preto začal konanie o uložení výchovného opatrenia, a to tak rodičom maloletej ako aj samotnej maloletej. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že nie je v silách rodičov, aby dokázali upraviť svoje pomery sami, ale musia sa podrobiť odbornému poradenstvu a spolupráci s rodičovskej terapii a aby spolupracovali s organizáciou Spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar za účelom obnovenia rodičovských zručností a kompetencií, s cieľom zabezpečenia obnovenia stretávania otca s maloletou. Súd pri uložení výchovného opatrenia vychádzal zo záverov znaleckého posudku, ktorým bola preukázaná dôvodnosť takejto úpravy s cieľom

obnoviť stretávanie otca s maloletou dcérou, pričom vzhľadom na všetky okolnosti (vyjadrenia strán, znalecký posudok, vyjadrenia znalca, ostatných listinných dôkazov) má súd za to, že uvedené už rodičia nedokážu sami, a preto rozhodol za súhlasu oboch rodičov tak, že týmto uložil výchovné opatrenie, tak ako je uvedené vo výroku I. tohto rozhodnutia. Súd súčasne uložil výchovné opatrenie aj maloletej, nakoľko má za to, že je to v záujme maloletej, ktorá ako plynie zo znaleckého dokazovania, je v destabilizovanom psychickom stave, pričom uložil začiatok tohto výchovného opatrenia počnúc septembrom 2018 opäť v zariadení Úsmev ako dar, a to v pravidelných intervaloch podľa pokynov strediska za účelom zlepšenia vzťahu maloletej s otcom a prípravy maloletej na asistované stretnutia s otcom. Súd prvej inštancie má za to, že uvedené je v záujme maloletej za účelom motivácie rodičov, ako aj konečného vyriešenia stavu. Súd v tejto súvislosti poukázal na výpoveď znalca a závery znaleckého posudku, s ktorými sa stotožňuje a z ktorých pri ukladaní výchovného opatrenia primárne vychádzal, zohľadňujúc ostatné vykonané dôkazy a vyjadrenia vykonané v konaní. Súd súčasne uvádza, že ak by sa podarilo realizovať stretnutia otca s maloletou pred uplynutím výchovného opatrenia, tak toto môže byť zrušené na návrh, ktoréhokoľvek rodiča. Je však potrebné pracovať aj s maloletou, nakoľko v zmysle záverov posudku, je potrebné pracovať aj na jej názore, pričom doterajšie intervencie zo strany odborníkov a matky boli neúčinné. Súd uvádza, že pre rodičov je nevyhnutné aby spolupracovali so zariadením, ako aj na sebe s cieľom dosiahnutia takého stavu, ktorý bude prospešný pre maloletú a napraví v ideálnom prípade súčasný stav tak, že rodičia sa dokážu dohodnúť aj bez rozhodnutia súdu a maloletá bude akceptovať tento stav, pričom s otcom sa bude reálne stretávať.

5. Súd prvej inštancie zároveň zaviazal oboch rodičov zaplatiť trovy znaleckého dokazovania vo výške 572,16 Eur a umožnil obom stranám zaplatiť sumu 286,08 Eur v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Súd o náhrade trov konania účastníkov konania rozhodol podľa § 52 CMP tak, že ani jeden z nich nemá nárok na náhradu trov konania (s výnimkou trov znalca).

6. Proti tomuto rozhodnutiu, výlučne v časti uloženia výchovného opatrenia maloletej a nariadenia dohľadu nad výchovou maloletej podala odvolanie matka maloletej z dôvodov, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci, a domáha sa, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie v uvedenej časti zrušil a konanie zastavil. Argumentuje tým, že súd prvej inštancie k uloženiu výchovného opatrenia pristúpil bez toho, aby takáto potreba vyvstala z vykonaného dokazovania a aby súd prvej inštancie mal preukázané, že uvedené výchovné opatrenie je potrebné v záujme maloletej. Zo znaleckého posudku č. 5/2018 vypracovaného znalcom PhDr. Martou Halašovou, PhD. nevyplýva žiadne odporúčanie smerované k potrebe nariadovania výchovného opatrenia maloletej M., ale iba potreba „urýchlene absolvovať kurz rodičovskej terapie a poradenstva obidvomi rodičmi“. Má za to, že súd prvej inštancie si arbitrárnym spôsobom osvojil závery súdneho znalca, ktoré sú v rozpore s ďalšími listinnými dôkazmi založenými v súdnom spise, ktoré súd prvej inštancie nebral do úvahy a v samotnom odôvodnení svojho rozhodnutia sa s nimi vôbec nezaoberal. Matka v konaní navrhovala výsluch PhDr. B., klinickej psychologičky, v ktorej odbornej starostlivosti sa maloletá M. nachádza od 6.8.2013 a ktorá ako jedno z mnohých odporúčaní navrhuje zväzovanie psychoterapeutického výcviku otca zameraného na získanie mal. M., resp. naučenie takých výchovných foriem správania, ktoré by dokázali mal. M. zaujať. Tento návrh vykonanie dokazovania vykonaný nebol a súd prvej inštancie sa zamietnutím návrhu navykonanie tohto dôkazu nevysporiadal ani v odôvodnení samotného rozsudku. Do súdneho spisu boli založené ďalšie listinné dôkazy, ktoré súd prvej inštancie nevzal pri svojom rozhodovaní do úvahy a týmito sa nezaoberal, preto dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď svoje rozhodnutie odôvodnil výlučne poukazom na závery znaleckého dokazovania a výsluch znalca, z ktorého závery súdu prvej inštancie ani nevyplývali. Ďalej matka v odvolaní poukázala, že z dôvodu núteného stretávania sa s otcom bola maloletá vo veku 5 a pol roka hospitalizovaná na pedopsychiatrii v Bratislave s podozrením na rozvoj panickej poruchy, s potrebou veľmi citlivým spôsobom vytvárať postupne vzťah k otcovi (ktorý nikdy vytvorený nebol a ktorého osobu maloletá vníma ako zdroj konfliktu a možného ohrozenia) a preto jej nie je jasný postup súdu, keď za takýchto skutkových okolností zvažuje súd prvej inštancie návrh kolízneho opatrovníka na umiestnenie maloletej do diagnostického centra, opomínajúc tú skutočnosť, že diagnostiku maloletej vykonalo za posledné obdobie opakovane niekoľko odborníkov. Matka maloletej nepovažuje postup súdu za konanie v najlepšom záujme maloletej dcéry. Súd prvej inštancie nedostatočne zistil skutočný stav veci, keď sa v dokazovaní žiadnym spôsobom nezamerával na správanie samotného otca a jeho aktivity smerujúce k náprave rodinnej situácie. Matka zastáva názor, že maloletá M. sa ešte nachádza vo veku, kedy reaguje primárne na správanie

dospelých a preto považuje absolvovanie rodičovskej terapie zo strany rodičov aktuálne za postačujúce. Matka je presvedčená o tom, že je potrebné najskôr vyhodnotiť splnenie účelu výchovného opatrenia uloženého rodičom a až následne pristúpiť k ďalším možným druhom výchovných opatrení. Má za to, že Organizácia Spoločnosť priateľov detí z detských domov Úsmev ako dar nezamestnáva detských psychoterapeutov a preto matka spochybňuje efektívnosť takto uloženého výchovného opatrenia, keďže výchovné opatrenie nebude môcť realizovať kompetentná osoba. Navyše maloletá aj naďalej podstupuje psychoterapiu u PhDr. B., ktorá spĺňa odborné predpoklady pre vykonávanie psychoterapie maloletým osobám a navyše s touto osobou má už maloletá M. vytvorený dôverný vzťah. Ďalej v odvolaní poukázala na to, že vzťah maloletej s otcom nebol nikdy v dôsledku rodinnej situácie vytvorený, pretože otec s maloletou žil v spoločnej domácnosti iba niekoľko mesiacov po jej narodení a v dôsledku služobných ciest nebol dlhodobo prítomný v jej živote ani počas obdobia zdieľania spoločnej domácnosti rodičmi. Podľa matky nie je možné dosiahnuť želaný stav (akceptovanie otca dcérou) na silu, resp. pod nátlakom a hrozbou umiestnenia v diagnostickom centre, k čomu aktuálne dochádza. Má za to, že ak bude dochádzať k ďalším a ďalším neprimeraným zásahom zo strany súdov do života maloletej M., ktorá prirodzene vníma takéto zásahy ako trestanie pre to, že nechce tráviť čas so svojim otcom (s ktorým nemá vytvorený žiaden vzťah), uvedený nátlak zo strany všetkých zaangažovaných subjektov môže byť práve kontraproduktívnym a existuje podľa matkinho názoru vážna hrozba, že tento donucujúci prístup spôsobí definitívnu deštrukciu vzťahu dcéra - otec, čo v žiadnom prípade nie je v najlepšom záujme maloletej M.. Má preto za to, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom jej znemožnil, aby uskutočňovala patriace jej procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a teda je splnená aj zákonná podmienka pre zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie podľa 389 písm. b) CSP.

Vo vzťahu k nariadenému dohľadu nad výchovou maloletej namieta, že súd výrok III. rozsudku nijakým spôsobom nezdôvodnil, a neuviedol ani za účelom odstránenia akých sociálnopatologických javov vo výchove maloletej dohľad nariadil. Má za to, že dohľad nad výchovou maloletého dieťaťa je možné určiť iba v prípadoch závažnejšieho narušenia alebo ohrozenia výchovy maloletého dieťaťa, avšak z vykonaného dokazovania nevyplývala ani len pochybnosť o zabezpečovaní riadnej výchovy a starostlivosti o maloletú. Nariadenie dohľadu nad výchovou maloletej zo strany súdu je nedôvodný, nezákonný a neadekvátny.

7. Otec maloletej odvolací návrh nepodal, k odvolaniu matky sa písomne vyjadril, pričom uviedol, že matka nedostatočnosť zistenia skutkového stavu napadnutého rozhodnutia vidí najmä v nezohľadnení názoru psychologičky PhDr. I. B., o názor a správu ktorej sa v priebehu celého konania opiera. Táto správa je však iba jedným z množstva listinných dôkazov predložených účastníkmi a v priebehu konania bolo preukázané, že starostlivosť uvedenej psychologičky o maloletú nemala absolútne žiaden výsledok na nápravu, resp. obnovenie vzťahu maloletej k otcovi, resp. všeobecne na úpravu rodičovských práv a povinností a na obnovenie stretávania, naopak za dobu starostlivosti predmetnej psychologičky o dcéru (od r. 2013) došlo k posunu od síce sporadického a minimálneho, ale predsa realizovaného stretávania dcéry s otcom k úplnému pretrhnutiu vzťahov a ukončeniu styku. Odvolacia výhrada matky o nedostatočnosti dokazovania podľa neho nemá reálne opodstatnenie, nakoľko v konaní sa realizovalo množstvo pojednávaní, na ktorých sa matka a jej právni zástupcovia pravidelne vyjadrovali, čo jasne vyplýva aj zo zápisníc z pojednávania. Poukázal na závery znaleckých posudkov PhDr. Halašovej a PhDr. Andreja Benkoviča, podľa ktorých maloletá z otca nemá žiaden strach (ako to tvrdila matka), na matkou aj v odvolaní spomínané údajne traumatizujúce udalosti z obdobia spoluzitia rodičov (keď mala maloletá jeden rok) si dcéra nemôže pamätať a jej odmietanie osoby otca je podmienené vysoko negatívnym naladením matky (ako aj starej matky) voči jeho osobe, ktoré dcéra podvedome prebrala a v rámci lojality s matkou ako vzťahovo najdôležitejšou osobou prezentuje ako vlastný postoj. Matka maloletej tvrdí, že ona síce údajne má záujem o obnovenie vzťahu dcéry s otcom, súčasne však poukazovala na postoj dcéry, ktorá údajne sama odmieta osobu otca a z toho je v kontexte tohto jej názoru, podľa neho o to významnejšie uložiť výchovné opatrenie samotnej maloletej. Ak totiž matka údajne nezmôže nič proti vôli a postoju dcéry, ktorá otca sama a údajne z vlastnej vôle a rozhodnutia odmieta, je samotné odborné poradenstvo rodičom fakticky bezpredmetné, nakoľko terapia a poradenstvo rodičom nebude mať žiaden priamy vplyv na postoj samotnej maloletej. Ak teda matka maloletej zotrváva na svojom postoji, že odmietanie otcovej osoby je vlastným názorom a rozhodnutím dcéry, je o to viac potrebné podrobiť terapii, resp. poradenstvu aj maloletú M.. S dcérou sa už nestretáva fakticky niekoľko rokov, keď sa jeho stretávanie napriek jeho enormnej snahe zredukovalo na pár minút a následne na odporúčanie psychológa ÚPSVaR Trnava i samotného súdu prestal trvať na takomto neefektívnom styku, preto si takáto abnormálna situácia vyžaduje riešenie aj formou striktnejších

opatrení, a práve preto vkladá nádeje do výchovných opatrení a súdom nariadeného poradenstva. K námietkam matky, že nariadenie výchovného opatrenia a ochranný dohľad sú neprimerané až násilné opatrenia uvádza, že ide o najmiernejšie možné opatrenia, ktoré súd mohol v súčasnej situácii zo zákona použiť. Ak by skutočne mala matka maloletej na zreteli najmä záujem dcéry, sama by súhlasila s takýmto opatrením. Sám navrhoval zmenu výchovného prostredia, v ktorom videl pôvodne jediné riešenie súčasnej patovej situácie, keď sa napriek všetkej jeho snahe nemôže stretávať s vlastným dieťaťom; rešpektuje však rozhodnutie súdu, podriadi sa výchovnému opatreniu a bude vyvíjať všetku možnú snahu, aby v spolupráci s odborníkmi obnovil svoje rodičovské kompetencie a v konečnom efekte sa mohol stretávať s vlastným dieťaťom. V závere svojho vyjadrenia poukázal, že styk s vlastným rodičom je aj právom samotného dieťaťa, a takéto rozhodnutie by v konečnom efekte bolo v rozpore so záujmami maloletej a teda v rozpore so základnými zásadami rodinného práva a zákona o rodine. Navrhuje preto, aby odvolací súd rozsudok v napadnutých častiach potvrdil, resp. vo výroku II. aby tento zmenil tak, aby bol aj z časového hľadiska vykonateľný, teda aby maloletej uložil výchovné opatrenie od právoplatnosti rozhodnutia krajského súdu.

8. Matka sa k uvedenému vyjadreniu otca nevyjadřila.

9. Procesný opatrovník maloletej odvolací návrh nepodal, k odvolaniu matky podal písomné vyjadrenie, v ktorom uviedol, že v časti uloženia výchovného opatrenia maloletej vzhľadom na uvedené znalecké dokazovanie sa plne stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie a odporúča odvolaciemu súdu uvedené rozhodnutie v tejto časti potvrdiť a v časti nariadenia dohľadu nad výchovou maloletej sa stotožňuje s vyjadrením matky maloletej, nakoľko súd prvej inštancie dostatočne neodôvodnil potrebu takéhoto opatrenia a ani nepoukázal na dôkazy, z ktorých pri tomto rozhodnutí vychádzal a z napadnutého rozsudku nie je tiež zrejmé, za akým účelom by mal byť dohľad nad výchovou maloletej nariadený. V súvislosti s výchovným opatrením zo strany procesného opatrovníka bude vypracovaný plán sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodičmi, súčasťou ktorého bude aj plán výkonu výchovného opatrenia, ktorý bude priebežne vyhodnocovaný. Budú zapojené aj iné subjekty nápomocné pri plnení účelu uloženého výchovného opatrenia a tiež budú informovať súd o plnení účelu tohto opatrenia. Po uplynutí obdobia, na ktoré bolo výchovné opatrenie uložené, orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately zo zákona sleduje, či trvajú účinky výchovného opatrenia. Nariadenie dohľadu nad výchovou maloletej sa preto aktuálne javí byť nadbytočné a v tejto časti odporúča rozhodnutie zrušiť.

10. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie prípúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 363 CSP) a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f), g), h) CSP), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke odvolacieho súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že rozsudok v napadnutom výroku II. o uložení výchovného opatrenia maloletej v jeho podstate treba považovať za správny, avšak s potrebou odstránenia jeho formulačných nejasností, čo je možné jedine cez jeho formálnu zmenu (§ 388 CSP) a pokiaľ ide o napadnutý výrok III., ktorým bol nariadený dohľad nad výchovou maloletej, bolo potrebné rozsudok v tejto časti zrušiť (§ 389 CSP).

11. Predmetom odvolacieho konania bolo posúdiť, či boli splnené podmienky pre nariadenie dohľadu nad výchovou maloletej a tiež uloženie jej výchovného opatrenia napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie, resp. preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie v konaní o nich. Ostatná časť rozsudku (uloženie výchovného opatrenia rodičom, zamietnutie návrhu matky na zákaz styku otca s maloletou, neupravenie styku otca s maloletou, zmena posledného rozsudku o úprave styku, rozhodnutie o povinnosti rodičov zaplatiť znalečné znalkyni), nebola napadnutá odvolaním, nadobudla právoplatnosť a nestala sa predmetom odvolacieho prieskumu.

12. Predovšetkým sa žiada uviesť, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci zistil skutkový stav v miere potrebnej pre jeho rozhodnutie a vec až na jednu okolnosť (majúcu len čiastočný dopad na správnosť

zvoleného spôsobu rozhodnutia) správne posúdil i po právnej stránke. Bola to potom práve spomenutá dieľcia nesprávnosť, ktorá si vyžadovala len formálnu zmenu tohto rozhodnutia.

13. Podľa ustanovenia § 28 ods. 1 písm. a) Zákona o rodine súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa.

14. Podľa ustanovenia § 28 ods. 2 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

15. Podľa § 37 ods. 2 písm. b) Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení: určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, nešťátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

16. Podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení: uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

17. Podľa § 37 ods. 8 veta prvá Zákona o rodine súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia.

18. Podľa čl. 5 Zákona o rodine záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

19. Výchovné opatrenia sú súčasťou systému, ktorý komplexne zabezpečuje riešenie vzťahov medzi rodičmi a deťmi. Súd nimi vykonáva dohľad nad výkonom rodičovských práv a povinností a nad dieťaťom. Uplatňujú sa ešte pred zásahom do rodičovských práv a povinností za predpokladu, že budú dostatočným nástrojom pre vyriešenie poruchy a pre navrátenie riadneho výchovného prostredia pre dieťa. Výchovné opatrenia ukladané súdom majú rôznu intenzitu v závislosti od závažnosti poruchy vo vzťahu medzi deťmi a rodičmi. Vždy však musia sledovať základný cieľ starostlivosti súdu o maloleté dieťa, ktorým je záujem maloletého dieťaťa.

20. Sústava výchovných opatrení v zmysle ustanovenia § 37 Zákona o rodine je vybudovaná systematicky, od miernejších zásahov k vážnejším zásahom. Veľmi účinným sa v poslednom období ukázalo najmä využitie uloženia povinnosti podrobiť sa odbornému poradenstvu v špecializovaných zariadeniach, ktoré súd môže uložiť rodičom maloletého dieťaťa alebo maloletému dieťaťu. Hoci zákon hovorí všeobecne o odbornom poradenstve, využíva sa prevažne psychologické poradenstvo. Poradenstvo možno uložiť jednému z rodičov, obom rodičom spoločne, niektorému z rodičov alebo obom rodičom a maloletému dieťaťu. Poradenstvo možno uložiť aj maloletému dieťaťu osobitne. Výhodou tohto opatrenia je, že súd po uložení výchovného opatrenia sleduje jeho vykonávanie a to v súčinnosti s orgánom sociálno-právnej ochrany detí, v súčinnosti s obcou alebo s príslušným zariadením, v ktorom je dieťa umiestnené. Podľa záverov poradenstva rozhodne o aplikácii ďalších opatrení, pričom môže využiť napr. predĺženie poradenstva, resp. jeho rozšírenie o nové ciele. Hmotno-právnu podmienkou uloženia výchovného opatrenia je, že to vyžaduje záujem dieťaťa. Pokiaľ má súd za to, že výchovné opatrenie už nie je potrebné, môže ho zrušiť. Ak výchovné opatrenie neprinesie želaný výsledok, ktorým je zvyčajne zmena postoja niektorého rodiča, resp. oboch rodičov alebo zmena postoja dieťaťa, potom môže súd využiť ďalšie opatrenia, ktorými fakticky alebo právne zasiahne do výkonu rodičovských

práv a povinností. Účinnosť uloženého výchovného opatrenia súd hodnotí jednak priebežne, jednak po skončení doby, na ktorú bolo uložené. Podkladom pre hodnotenie budú správy predkladané osobami, ktoré spolupracujú so súdom pri sledovaní výkonu jednotlivých opatrení. Pri vykonávaní dohľadu je to podľa potreby orgán sociálno-právnej ochrany detí, obec, škola, neštátne subjekty a iné. Pri povinnosti podrobiť sa poradenstvu je podkladom správa, ktorú vyhotoví subjekt, ktorý sociálne poradenstvo, resp. odborné poradenstvo v špecializovanom zariadení vykoná. Rozhodnutie súdu nasledujúce po zhodnotení účinnosti výchovného opatrenia môže spočívať buď v zrušení nariadeného výchovného opatrenia alebo v uložení iného výchovného opatrenia, príp. v predĺžení doby trvania výchovného opatrenia. Ak súd zistí, že výchovné opatrenie splnilo sledovaný účel svoje rozhodnutie zruší. Ak zistí, že sledovaný účel nebol dosiahnutý, môže nariadiť iné výchovné opatrenie.

21. V prejednávanej veci bolo zistené, že od rozchodu rodičov prebieha styk otca s maloletou s problémami, v poslednom období vôbec, pretože maloletá razantne odmieta styk s otcom, nenadväzuje s ním žiaden kontakt. Otec je presvedčený, že odmietavé správanie maloletej voči nemu je výsledkom negatívneho postoja matky voči jeho osobe, že maloletá podvedome prebrala a v rámci lojality s matkou ako vzťahovo najdôležitejšou osobou, prezentuje jej postoj ako vlastný. Matka zase tvrdí, že vzťah maloletej s otcom nebol nikdy v dôsledku rodinnej situácie vytvorený, pretože otec s maloletou žil v spoločnej domácnosti iba niekoľko mesiacov po jej narodení a v dôsledku služobných ciest nebol dlhodobo prítomný v jej živote ani počas obdobia zdieľania spoločnej domácnosti rodičmi. Podľa matky nie je možné dosiahnuť želaný stav (akceptovanie otca dcérou) na silu, resp. pod nátlakom a hrozbou umiestnenia v diagnostickom centre, k čomu aktuálne dochádza. Matka v konaní opakovane prezentovala a zdôrazňovala nezáujem maloletej stretávať sa s otcom s tým, že ona sama maloletej nebráni v kontakte s otcom, pričom podľa jej presvedčenia je vynucovanie styku otca s maloleťou kontraproduktívne, dokonca s hrozbou, že tento donucujúci prístup spôsobí definitívnu deštrukciu vzťahu dcéra - otec. Otec v konaní prezentoval, že bude vyvíjať všetku možnú snahu, aby v spolupráci s odborníkmi obnovil svoje rodičovské kompetencie a v konečnom efekte sa mohol stretávať s vlastným dieťaťom. Zdôraznil, že styk s vlastným rodičom je aj právom samotného dieťaťa.

22. K uloženiu výchovného opatrenia maloletej odvolací súd uvádza:

23. Odvolací súd je toho názoru, že súd prvej inštancie správne dospel k záveru, že v danej veci sú splnené zákonné podmienky pre uloženie výchovného opatrenia maloletej, a to pre dlhodobo pretrvávajúce problémy pri styku otca s maloletou, tiež z dôvodu hlboko narušených vzťahov otca s maloletou a napokon i rodičov navzájom, čo má na problém realizácie styku otca s maloletou zásadný vplyv. Odvolací súd poukazuje na správne dôvody súdu prvej inštancie, s ktorými sa stotožňuje. Na potvrdenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd už len dopĺňa nasledujúcu odpoveď na zásadné odvolacie argumenty matky predstreté v jej odvolaní.

24. Matka maloletého dieťaťa svoju odvoláciu argumentáciu založila predovšetkým na tom, že z vykonaného dokazovania nevyvstala potreba uloženia výchovného opatrenia i maloletej, pričom i z výsledkov znaleckého dokazovania vzišla práve potreba „urýchlene absolvovať kurz rodičovskej terapie a poradenstva obidvomi rodičmi“, čomu sa ako matka i podrobuje. Danej argumentácii matky ale odvolací súd oponuje, pretože i keď z výsledkov znaleckého dokazovania vyplýva pre rodičov odporúčenie urýchlene absolvovať rodičovskú terapiu, vo vzťahu k maloletej znalec pre prípad neprinesenia pozitívnej zmeny vo vzťahu maloletej k otcovi ani po absolvovaní rodičovskej terapie, znalec odporúča rovno absolvovať intenzívny kontrolovaný kontakt otca s maloletou na neutrálnom prostredí pod dohľadom odborníkov na detský vývin a rodinné vzťahy, z čoho potom z hľadiska postupnosti možných opatrení je podľa odvolacieho súdu, súdom prvej inštancie zvolený postup uložením výchovného opatrenia okrem rodičov i maloletej ten vhodnejší, ktorý je menej radikálny, v rámci ktorého sa bude najskôr samostatne s maloleťou dieťaťom terapeuticky pracovať. Podľa odvolacieho súdu potom nariadenie výchovného opatrenia aj pre maloleté dieťa, navyše vykonávané tým istým pracoviskom ako vo vzťahu k rodičom, nemôže byť v rozpore so záujmom maloletej, pretože terapeutická práca s rodičmi vytvára pozitívny predpoklad na zapojenie do reparácie vzájomných vzťahov i maloleté dieťa, čo je dôležité, nakoľko sa tým vytvára priestor na prípravu maloletej zvládnuť kontakt s otcom. To, že dieťa už dlhodobo absolvuje psychoterapiu i u psychológa vybraného matkou nevyklučuje možnosť súčasne absolvovať terapiu aj na pracovisku, kde je, resp. bola vedená rodičovská terapia. Obavu matky z možných problémov pri nadväzovaní kontaktov maloletej v určenom odbornom pracovisku nemožno považovať za dôvodnú, nakoľko s maloletou budú rovnako pracovať odborníci, ktorí sú erudovaní vykonávať

takúto prácu, navyše súdom určená organizácia dopredu avizovala odbornú pripravenosť pracovať na danom probléme s celou rodinou, ktorá spolupráca napokon podľa priebežnej informovanosti súdu prvej inštancie procesným opatrovník už aj prebieha, dokonca i s maloletou napriek podanému odvolaniu, čo odvolací súd v správaní a prístupe oboch rodičov vníma veľmi pozitívne. Pokiaľ sa i maloletá stále bráni osobnému kontaktu s otcom, pričom s maloletou sa už odborne pracuje, tieto skutočnosti nasvedčujú tomu, že je stále prítomná potreba terapeutickej práce s dieťaťom a koordinácia všetkých terapeutických opatrení, teda i s rodičmi na jednom pracovisku sa potom javí ako najlepšie účinná. Pokiaľ ide o starosť matky z hrozby definitívnej deštrukcie vzťahu dcéra - otec, z dôvodu donucujúceho prístupu k maloletej cez uložené výchovné opatrenie, odvolací súd je práve opačného názoru, teda že by to bolo práve nekonanie v tejto veci vo vzťahu k príprave maloletej zvládnuť značne narušený kontakt s otcom, čo by takúto deštrukciu umocnilo. Odvolací súd sa preto, vychádzajúc z výsledkov dokazovania vykonaného v predmetnej právnej veci (a to nielen toho znaleckého), prikláňa k tomu, že bez cielenej intervencie odborníka i vo vzťahu k maloletej, nie je možné dosiahnuť odstránenie, na začiatok minimálne zlepšenie narušených vzťahov medzi maloletou a jej otcom.

25. Podľa odvolacieho súdu je nepochybne v záujme maloletej, aby sa i otec podieľal na jej výchove, aby vzťahy maloletej k otcovi boli rozvíjané a prehľbované, keďže maloleté dieťa potrebuje k zdravému a harmonickému vývoju starostlivosť a lásku oboch rodičov. Správne preto súd prvej inštancie rozhodol spôsobom uvedeným v napadnutom rozsudku, keď i maloletej, rovnako ako i jej rodičom uložil povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu v špecializovanom zariadení, za účelom zlepšenia nielen schopnosti rodičov navzájom komunikovať o výchove maloletej a akceptácie druhého rodiča pri jej výchove, ale i byť odborne nápomocný i samotnému maloletému dieťaťu zvládnuť nadviazať kontakt so svojim otcom.

26. Ďalšie odvolacie argumenty matky odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu irelevantnú argumentáciu zachádzajúcu podrobne do nadbytočných detailov, nespôsobilú ovplyvniť určenie výchovného opatrenia, preto odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

27. Na záver odvolací súd považuje za potrebné adresovať rodičom, že rodičovská vyspelosť, zodpovednosť a empatia vo vzťahu k chápaniu citových potrieb na rovnakej úrovni zaručuje a má viesť k obnoveniu narušených väzieb medzi maloletým dieťaťom a oboma rodičmi. Záujem nielen maloletého dieťaťa, ktorý by mali obaja rodičia sledovať, by naplnilo akékoľvek usporiadane roztrieštených vzťahov v rodine uvedomujúc si, že sú to práve rodičia, ktorí nesú zodpovednosť za výchovu a vývoj maloletého dieťaťa. Akýkoľvek súd nie je schopný takéto usporiadanie vzťahov zabezpečiť a je vhodné pripomenúť, že sú to rodičia (nie súdy, či znalci), ktorí nesú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa (uvedený záver vyplýva aj z uznesenie Ústavného súdu Českej republiky vo veci IV. ÚS 60/04). Aj z ustálenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že v záujme dieťaťa spravidla je, aby bolo v starostlivosti oboch rodičov, kde každý z nich poskytuje dieťaťu láskyplnú starostlivosť a každý svojim dielom prispieva k osobnostnému vývoju dieťaťa. Preto akékoľvek obmedzenie tohto aspektu rodinného života musí byť riadne a starostlivo odôvodnené, teda musí sledovať legitímny cieľ najlepšieho záujmu dieťaťa a byť tomuto cieľu primerané. Základným zmyslom starostlivosti rodičov o dieťa musí byť vždy záujem dieťaťa (čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa). V tomto ohľade všeobecne platí, že súdne konanie má byť vedené a prijaté opatrenia majú byť učinené vždy v najlepšom záujme dieťaťa (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa).

28. I vzhľadom na v podstatnom správne rozhodnutie prvoinštančného súdu, musí odvolací súd konštatovať jeho dielčiu nesprávnosť v predmetnej napadnutej časti, spočívajúcu v rozpornosti určenia, od kedy sa uložené výchovné opatrenie začne vykonávať. Súd prvej inštancie totiž určil tento okamih tak, že ho naviazal až na dve časové skutočnosti, ktoré nenastali súčasne (konkrétne na určený kalendárny mesiac v roku a zároveň i na právoplatnosť rozhodnutia). Predmetnú nesprávnosť preto

odstránil odvolací súd cez zmenu tohto napadnutého výroku rozsudku s odkazom na § 388 CSP, čím definitívne odstránil danú neurčitosť a tým potom i samotnú nevykonateľnosť tohto rozhodnutia a to tak, že určil maloletej povinnosť podrobiť sa uloženému výchovnému opatreniu práve od právoplatnosti tohto rozhodnutia odvolacieho súdu, čomu nebráni ani to, že maloletá medzičasom už aj dobrovoľne začala absolvovať terapeutické sedenia u určenej organizácii, na ktoré sa podľa predmetného rozhodnutia odvolacieho súdu na ním určený čas ďalej nadviaže.

29. K nariadeniu dohľadu nad výchovou maloletej odvolací súd uvádza:

30. Vychádzajúc z odôvodnenia napadnutého rozsudku je nesporné, ako na to správne upozorňuje i matka v podanom odvolaní, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie v časti o nariadenie dohľadu nad výchovou maloletej vôbec neodôvodnil.

31. Pritom pokiaľ výrok súdneho rozhodnutia vyjadruje v stručnej a presnej formulácii záverečný úsudok súdu, jeho riadnym odôvodnením sa sleduje účel vyložiť opodstatnenosť, pravdivosť a zákonnosť tohto záverečného úsudku súdu.

32. Jasné a jednoznačne odôvodnené meritórne rozhodnutie alebo rozhodnutie procesnej povahy tvorí súčasť základného práva na súdnu ochranu (Nález ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 6/03 z 13.3.2003 a Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I.ÚS 154/05 z 28. februára 2006 č. judikátu 14/2006). Nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa uskutočňuje v ústavnom a zákonom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavuje predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu.

33. Nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, tu dokonca jeho úplnej absencie, je bezpochyby porušením práva na spravodlivé súdne konanie, a táto vada zakladá dôvodnosť podaného odvolania podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP v závislosti od miery znemožnenia stranám realizovať ich právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

34. Nepreskúmateľnosť, či arbitrárnosť súdneho rozhodnutia musí byť napravená, pretože bráni jeho vecnému preskúmaniu; zásadne konvalidácia tohto nedostatku súdom vyššieho stupňa neprichádza z logických a systematických dôvodov do úvahy (tiež pre zachovanie princípu dvojinstančnosti). V danom prípade je ale odvolací súd toho názoru, že i keď v danom prípade došlo nesprávnym procesným postupom súdu prvej inštancie, absolútnym neodôvodnením rozhodnutia a tým odignorovaním zákonnej povinnosti uviesť dôvody svojho rozhodnutia, k znemožneniu stranám realizovať ich procesné právo na vysvetlenie dôvodov rozhodnutia v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, v tomto prípade je možné vykonať nápravu i v konaní pred odvolacím súdom a to z dôvodu, že na nariadenie predmetného výchovného opatrenia od počiatku neboli splnené zákonné podmienky.

35. Matka maloletej správne v odvolaní napáda, že výchovné opatrenie vo forme dohľadu nad výchovou maloletého dieťaťa je možné určiť iba v prípadoch závažnejšieho narušenia alebo ohrozenia výchovy maloletého dieťaťa. Z vykonaného dokazovania, a to už od jeho počiatku, pritom nevyplývalo žiadne iné, okrem toho namietaného, založené na absencii kontaktu otca s maloletou, spochybňovanie zabezpečovania riadnej výchovy a starostlivosti o maloletú. Nariadenie dohľadu nad výchovou maloletej rozporuje i sám procesný opatrovník maloletej s odôvodnením, že tu chýba jeho účelnosť. Zdôrazňuje, že práve v súvislosti s poradenským výchovným opatrením už bude z jeho strany vypracovaný plán sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodičmi, súčasťou ktorého bude aj plán výkonu tohto výchovného opatrenia, ktorý bude priebežne vyhodnocovaný. Budú pritom do neho zapojené aj iné subjekty nápomocné pri plnení účelu uloženého poradenského výchovného opatrenia a tiež budú informovať súd o plnení účelu tohto opatrenia.

36. Priamo odvolací súd po zhodnotení skutkových okolností predmetnej veci dospel k záveru o nedôvodnosti tohto výchovného opatrenia (dohľadu nad výchovou), ktorého prioritným účelom je kontrola výchovy, ktorá kontrola už ale je zabezpečená cez uloženie poradenského výchovného opatrenia ako rodičom, tak i maloletému dieťaťu, ako na to správne upozornil i procesný opatrovník.

37. S poukazom na uvedené potom odvolací súd s analogickým použitím § 389 ods. 1 písm. d) CSP rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti - nariadenia dohľadu nad výchovou maloletej zrušil bez potreby

vracat' vec v tomto rozsahu súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

38. O náhrade trov konania na súde prvej inštancie i odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku v spojení s ustanoveniami § 396 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie a odvolacieho konania, nakoľko nebol zistený žiaden z dôvodov pre pripustenie výnimiek z aplikácie ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku.

39. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).